

PM Rotel IX (Dnr KS 2020/1707)

Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken

Remiss från Sametinget

Remisstid den 19 mars 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Det samiska folket är erkänt både som ett urfolk – det enda i Europa - och som en nationell minoritet. Alla fem samiska språk (nordsamiska, sydsamiska, lulesamiska, umesamiska och pitesamiska) är erkända som nationella minoritetsspråk i Sverige och klassificeras idag som hotade. Varje generation får allt färre talare med förstaspråkskompetens i samiska.

Regeringen gav i november 2019 Sametinget (som både är en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament som ska enligt sametingslagen (1992:1433) fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet) i uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för bevarande av de fem samiska språken. Syftet med uppdraget var att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige.

I handlingsprogrammet föreslås åtgärder inom sex olika områden – en rättslig grund för revitalisering, språkliga resurser och språklig infrastruktur, en fungerande utbildningskedja, synergieffekter mellan kultur och språk, förbättrat gränsöverskridande arbete samt synliggörande och statushöjning.

Sametinget har remitterat ärendet till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Sameföreningen i Stockholm.

På grund av den korta remisstiden har kulturnämnden och äldrenämnden besvarat remissen genom kontorsyttranden.

Sameföreningen i Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att flera av förslagen ger goda förutsättningar att utveckla bevarandet av de samiska språken. Kontoret menar att några av förslagen, så som exempelvis skyldighet för kommuner inom samiskt förvaltningsområde att

erbjuda det barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola som bedrivs på samiska inom fyra månader kan vara svåra att genomföra och innebära ökade kostnader för kommunerna.

Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på skrivningarna gällande att kunskapsnivån om minoriteter och minoritetsspråken behöver öka samt på att handlingsprogrammet uppmuntrar att erbjuda minoritetsspråk inom vuxenutbildningen.

Kulturförvaltningen instämmer i handlingsprogrammets övergripande syfte och ansats, och lyfter kulturens viktiga roll för att stärka både språk och individer. Förvaltningen betonar vikten av åtgärder som syftar till att främja och synliggöra de samiska språken inom kulturområdet. Därutöver lämnar förvaltningen specifika kommentarer om ett antal åtgärdsförslag som särskilt berör kulturområdet.

Socialnämnden anser att flera av förslagen som lämnas i handlingsprogrammet kan leda till bättre bevarande av de samiska språken men har inga särskilda synpunkter på förslaget som främst anses beröra andra nämnders ansvarsområde.

Utbildningsnämnden är i huvudsak positiv till handlingsplanen, i synnerhet vad gäller de förslag som handlar om det fortsatta arbetet med att revitalisera de samiska språken. Nämnden anser dock att den föreslagna åtgärden om kommunens skyldighet att erbjuda plats på förskola som bedrivs på samiska inom fyra månader kräver en djupare konsekvensanalys då det råder brist på minoritetsspråkstalande pedagoger.

Äldreförvaltningen anser att en del av de föreslagna insatserna kan gynna äldreomsorg på samiska och underlätta för kommuners minoritetsarbete överlag. Förvaltningen instämmer i att det finns behov av ökad kunskap om samernas rättigheter hos majoritetsbefolkningen, inte minst hos de anställda inom offentlig sektor.

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget och har inga särskilda synpunkter.

Kungsholmens stadsdelsnämnd instämmer i att kunskapsnivån om minoriteter och minoritetsspråken behöver öka och välkomnar därför förslaget om ett samlat informationsmaterial och webbutbildning kring området.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har inga invändningar mot förslaget.

Mina synpunkter

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska sedan år 2010, och sedan februari 2019 för de samiska språken och meänkieli. Staden har ett pågående arbete med att utveckla våra verksamheter för att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket Samernas rättigheter, utifrån minoritetslagstiftningen samt stadens riktlinjer för de nationella minoriteternas rättigheter.

I arbetet med att säkerställa de nationella minoriteters rättigheter är frågan om språket, som uttryck för kulturell identitet och nyckel till ett kulturarv, central. Att säkerställa urfolket samernas rätt till att få tillgång till, behålla, utöva och utveckla sitt språk och sin kulturella identitet handlar på kommunal nivå om att bland annat kunna erbjuda förskola, äldreomsorg och modersmålsundervisning på de samiska språken. Bristen på personal som kan tala de samiska språken påverkar dock negativt stadens möjligheter att leva upp till minoritetslagens krav och är därför ett angeläget utvecklingsområde.

Därför välkomnar jag Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken. De föreslagna språkcentra på kommunalnivå kan bli ett viktigt stöd för kommunens arbete med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter, exempelvis genom kompetensförsörjning samt kompetensutveckling för modersmåls lärare. Jag instämmer även i att det finns ett stort behov av ett synliggörande och en höjning av de samiska språkens status bland allmänheten, och är positiv till att förvaltningsmyndigheter ska uppmanas att vid rekrytering och lönesättning ange kunskaper i samiska som krav eller merit, precis på samma sätt som andra specialkunskaper.

Inom minoritetspolitiken är det särskilt angeläget med fokus på barn och unga. Att stärka barn och ungas rätt till sin kultur, sitt språk och sitt kulturarv handlar om att möjliggöra för dem att ha makt över sin identitet och vara den som de vill vara. Jag instämmer helt i handlingsprogrammets mening om att säkerställa tillgång till undervisning av god kvalitet för att de samiska språken ska kunna revitaliseras och förbli levande språk. Därför är jag positiv till förslaget om att införa en skyldighet för kommuner inom förvaltningsområdet att erbjuda barn en plats i förskola som bedrivs på samiska inom fyra månader från att vårdnadshavaren anmält önskemål. För att leva upp till dessa krav behöver vi dock förstärka åtgärder på nationell nivå för att vända den strukturella bristen på samiskspråkig förskolepersonal. Idag utgör denna brist ett hinder i vårt arbete med att säkerställa det samiska urfolkets rättigheter i Stockholm. Fjärrundervisningen är ett bra tillfälligt eller kompletterande alternativ vid brist på personal med adekvat språk- och pedagogisk kompetens, men det fungerar inte för alla, exempelvis små barn och barn med särskilda behov. Målet måste vara att kunna rekrytera samiskspråkiga förskole- och skollärare som kan undervisa barn och unga på plats.

Jag instämmer också i vikten av att främja både utövande och produktion av kultur på de samiska språken, i synnerhet för barn och unga, men även för övriga åldersgrupper.

I övrigt hänvisar jag till stadens interna remissinstansers svar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 10 mars 2021

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen *Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken*

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Alla fem samiska språk i Sverige klassificeras som hotade. Varje generation får färre och färre talare med förstaspråkskompetens i samiska. För att förhindra denna språkbytesprocess krävs, enligt utredningen, brådskande och effektiva åtgärder på alla nivåer i hela samhället.

Sametinget har i arbetet med att ta fram handlingsprogrammet valt att utgå ifrån livets olika skeden och utifrån dessa identifiera behov av åtgärder för individen, gruppen och samhället för att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Arbetsprocessen har, enligt utredningen, gett en tydlig bild av att det finns skilda behov av åtgärder under olika livsfaser, liksom behov av åtgärder inom olika sakområden såsom kultur, utbildning och hälsa.

Något som särskiljer samiskan från andra språk i Sverige är att språken är starkt påverkade av och har en nära relation till marken, vattnet och de traditionella samiska näringarna. Detta är element som i hög utsträckning är viktiga för samisk kultur och samiska individers och gruppers kulturella identitet och samhörighet. Den starka kopplingen mellan dessa element och det faktum att dessa är ömsesidigt beroende av varandra för sin fortsatta existens motiverar, enligt utredningen, att handlingsprogrammet innefattar åtgärder som sträcker sig längre än gängse språk- och revitaliseringsinsatser. Åtgärderna är i några fall mer genomgripande och syftar till att förändra strukturella utmaningar för att revitalisera och hålla samiskan levande.

Det viktigaste i en process för revitalisering är att talarna av språken och alla de andra som i någon form är bärare av samiskan ökar användningen av språken. Huvuddelen av åtgärdsförslagen i programmet avser att förändra förhållanden som indirekt eller direkt påverkar den enskilda individens möjligheter att använda, få tillgång till, revitalisera och stärka sitt samiska språk.

Sametingets förslag till handlingsprogram omfattar ett flertal åtgärdsförslag som presenteras tematiskt under sex övergripande rubriker.

1. Lägga grunden för de samiska språkens möjligheter att revitaliseras
2. Språkliga resurser och språklig infrastruktur
3. En fungerande utbildningskedja
4. Kultur bär språk, språk bär kultur
5. Förbättrat gränsöverskridande samarbete
6. Synliggörande och statushöjning

Det första åtgärdsområdet handlar om att lägga grunden för de samiska språkens möjligheter att revitaliseras. Här föreslås bland annat att Sveriges åtaganden enligt Språkstadgan för de samiska språken utökas så att skyddet hamnar på samma nivå som i Norge och Finland. Vidare föreslås att en särskild lag som säkerställer urfolket samernas språkliga rättigheter tas fram, att ett särskilt språkanslag tillförs Sametinget för ansvaret att leda det samiska språkarbetet och att en kartläggning av det samiska språket genomförs.

Det andra åtgärdsområdet fokuserar på språkliga resurser och språklig infrastruktur. Det innebär bland annat att Samiskt språkcentrums verksamhet utvidgas i fråga om närvaro i de samiska språkområdena och lokaliserar till Kiruna och Jokkmokk. Ökade resurser för verksamheten tillförs Sametinget. Utvalda kommuner, kommunala samverkansorgan eller regioner tilldelas efter ansökan resurser för att etablera och driva språkresurscentrum på lokal eller regional nivå. En översyn över den offentliga förvaltningens, däribland förvaltningsmyndigheternas, möjligheter och utmaningar att hantera de samiska språken genomförs. Översättare i de samiska språken upphandlas på statlig nivå och ramavtal för dessa översättningstjänster tas fram. När det gäller digitalisering så föreslås att befintliga uppdrag inom digitaliseringsområdet förtydligas, både det till Skolverket och till andra, vad gäller de behov och utmaningar som finns i förhållande till de samiska språken.

Åtgärdsområde nummer tre tittar närmare på en fungerande utbildningskedja och här lyfter man att förskolans roll bör vara att redan från tidig ålder skapa förutsättningar för en funktionell tvåspråkighet. I utredningen föreslås att arbetet ska inriktas på att stärka och tillvarata den unika möjlighet som sameskolan, samiska förskolor och tillhörande verksamheter kan erbjuda för att ge samiska barn och unga en god utbildning anpassade efter samiska behov och önskemål. Bland annat föreslås att det införs en skyldighet för kommuner inom förvaltningsområdet att erbjuda det barn vars vårdnadshavare begär det plats i förskola som bedrivs på samiska inom fyra månader från att vårdnadshavaren anmält önskemål. Vid fjärrundervisning för skolelever önskar man ett fördjupat sammanhang i form av samiska språkbad/språkträffar minst två gånger per termin.

Åtgärdsområde nummer fyra fokuserar på kultur och här föreslår utredningen bland annat att Sametinget ges i uppdrag att utreda och föreslå hur det statliga ansvaret för samiska kulturarv i Sametingets regi kan organiseras och finansieras. Vidare föreslås att Sametinget ges i uppgift att samla in, bevara, vetenskapligt bearbeta samt sprida kunskap och material om de samiska språken samt samiska dialekter, folkminnen, folkmusik och namn i Sverige.

Det femte åtgärdsområdet handlar om förbättrat gränsöverskridande arbete mellan berörda länder i frågor som rör det samiska språket.

Åtgärdsområde nummer sex fokuserar på synliggörande och en höjning av de samiska språkens status bland allmänheten genom attitydförändrande insatser. Här föreslås även att språk införs som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen och att förvaltningsmyndigheter uppmuntras att vid rekrytering och lönesättning ange kunskaper i samiska som krav eller merit, på motsvarande sätt som andra specialkunskaper.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Sameföreningen i Stockholm.

På grund av den korta remisstiden har kulturnämnden och äldrenämnden besvarat remissen genom kontorsyttranden.

Sameföreningen i Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Sametinget har i sitt handlingsprogram identifierat problem, formulerat målbilder och föreslagit åtgärder för bevarandet av de samiska språken. Stadsledningskontoret anser att flera av förslagen som lämnas i handlingsprogrammet kan leda till bättre bevarande av de samiska språken, inte minst förslagen om en nationellt framtagna obligatorisk webbutbildning för offentliganställda, ett nationellt grepp kring lärarutbildningar, språkbud i kombination med fjärrundervisning och ökad dubning av film och serier till de samiska språken som språkfrämjande insats.

Stadsledningskontoret delar Sametingets syn på synliggörande och statushöjning som centrala verktyg för att bryta det stigma som finns i vissa delar av landet kring att tala samiska i offentliga sammanhang. Stockholms stad arbetar aktivt med att synliggöra olika samiska kulturuttryck och kommer under 2021 exempelvis att utreda skyltning på olika minoritetsspråk, i samråd med minoriteterna.

Stadsledningskontoret instämmer vidare kring vikten av ett samlat nationellt grepp för att utbilda fler lärare i de samiska språken, och ställer sig positivt till förslagen om att Sametinget får ansvar för utvecklande av läromedel för alla nivåer av utbildning samt auktorisering av samiska tolkar.

Några av förslagen inom kultur och utbildning kan vara svåra att genomföra och kan innebära ökade kostnader, framförallt för kommuner som är samiskt förvaltningsområde. Förslaget om rätten till förskola på samiska inom fyra månader, är exempelvis svårt att uppfylla innan nationella åtgärder för att vända den strukturella bristen på samiskspråkig förskolepersonal vidtas och ger resultat.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2021 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed (V), bilaga 1.

Ersättaryttrande gjordes av Farida al-Abani (Fi) som instämde i det ovan redovisade särskilda uttalandet av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed (V).

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Flertalet av de förslag till åtgärder som föreslås i handlingsprogrammet berör inte arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag direkt varför förvaltningen huvudsakligen kommenterar de delar av handlingsprogrammet som berör eller bedöms få konsekvenser för arbetsmarknadsnämndens uppdrag.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på skrivningarna gällande att kunskapsnivån om minoriteter och minoritetsspråken behöver öka samt ser positivt på att handlingsprogrammet uppmanar att erbjuda minoritetsspråk inom vuxenutbildningen.

Många av åtgärdsförslagen i programmet är riktade mot verksamheter som berör barn och unga. Dessa åtgärder berör arbetsmarknadsförvaltningen indirekt och är en förutsättning för att förvaltningen ska kunna ta vid och driva sina uppdrag inom

området.

Kulturförvaltningen

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen instämmer i handlingsprogrammets övergripande syfte och ansats. Bevarandet av de samiska språken är en högt prioriterad fråga och det krävs åtgärder på olika nivåer i samhället och inom olika politikområden för att vända den pågående språkbytesprocessen i Sverige. Att kunna delta aktivt i kulturella aktiviteter, eller ta del av ett kulturutbud stärker både språk och individ. Kulturförvaltningen vill därför betona vikten av åtgärder som syftar till att främja och synliggöra de samiska språken inom kulturområdet. Kulturförvaltningen kommenterar här några av de avsnitt och åtgärdsförslag i handlingsprogrammet som särskilt berör förvaltningens verksamhet och uppdrag.

4.3. Bibliotek och litteratur

Åtgärd i handlingsprogrammet: Utse Samernas bibliotek till resursbibliotek för samerna som urfolk och de samiska språken och inom ramen för den satsningen permanent förstärka biblioteket samt strukturera och tillgängliggöra inköpt material.

Förvaltningens synpunkter:

Kulturförvaltningen ser positivt på förslaget att utse Samernas bibliotek till resursbibliotek. Ett sådant resursbibliotek skulle kunna bidra med kvalitetssäkring av läsfrämjandeinsatser, pedagogiskt stöd till folkbibliotek samt marknadsföra de samiska kulturerna och språken nationellt och internationellt.

Åtgärd i handlingsprogrammet: Fortsatt verka för att skapa bättre förutsättningar för samisk litteratur, inklusive ljudböcker, och för litteratur skriven på de samiska språken.

Förvaltningens synpunkter:

Kulturförvaltningen välkomnar åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för samisk litteratur. Att utgivningen av samisk litteratur idag är starkt begränsad påverkar Stockholms stadsbiblioteks möjligheter till litteraturinköp. Det finns behov av nyskriven litteratur på de samiska språken i olika genrer, även lättläst och digitala format. Tillgängliggörandet av litteratur bör stödjas, och regelverket för inköp i relation till minoritetsspråken bör ses över. Internationella kontakter med förlag utanför Sverige bör ges en plattform så att alla folkbibliotek i Sverige lättare kan få en överblick och göra inköp.

Åtgärd i handlingsprogrammet: Genomföra föreslagna insatser i utredningen Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57) i syfte att främja och stödja läsning på samiska.

Förvaltningens synpunkter:

Förvaltningen ser positivt på detta förslag, då det ligger helt i linje med folkbibliotekens uppdrag. Stockholms stadsbibliotek arbetar med läsfrämjande för alla och särskilt för de i Bibliotekslagen prioriterade målgrupperna, så som de nationella minoriteterna.

6. Synliggörande och statushöjning

Åtgärd i handlingsprogrammet: Uppmuntra förvaltningsmyndigheter att vid rekrytering och lönesättning ange kunskaper i samiska som krav eller merit, på motsvarande sätt som andra specialkunskaper.

Förvaltningens synpunkter:

Att ha personal som kan ett eller flera samiska språk skulle öka kvaliteten på förvaltningens tjänster för den samiska gruppen i Stockholm. Detta gäller inte minst inom bibliotekens verksamhet där det idag saknas medarbetare med samiska språkkunskaper. Förvaltningen ser positivt på åtgärdsförslaget och håller med om att det inom åtgärden vore bra att lyfta fram goda exempel samt förvaltningskommuners möjligheter att kompetensutveckla personal.

Uppföljning

Förvaltningen ser positivt på att ansvaret för en sammanhållen uppföljning av handlingsprogrammet läggs på statlig nivå. Detta är viktigt för att kunna följa handlingsprogrammets samlade inverkan på de nationella minoritetspolitiska målen.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 januari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl.(V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i det ovan redovisade särskilda uttalandet av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V)

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 december 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att flera av förslagen som lämnas i handlingsprogrammet kan leda till bättre bevarande av de samiska språken. Några av förslagen kring kultur och utbildning kan innebära ökade åtaganden och kostnader framförallt för kommuner som är samiskt förvaltningsområde men då socialtjänst inte berörs i samma omfattning överlämnar förvaltningen besvarande av dessa frågor till utbildnings- och kultur nämnden.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 januari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till sametingets program, men ser stora utmaningar med de delar som rör rätten till förskola inom fyra månader. Stockholms stad är sedan 2020 ett samiskt förvaltningsområde. Ett lagkrav på rätt till förskola inom loppet av fyra månader skulle innebära stora utmaningar för staden. Bristen på minoritetsspråktalande pedagoger är stor och kan inte enkelt lösas lokalt i kommunen. Förvaltningen anser därför att detta bör utredas ytterligare innan beslut tas. Skolverket bör även ges i uppdrag att identifiera hinder och framgångsfaktorer i syfte att stödja huvudmän och förvaltningsområden.

Äldreförvaltningen

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm är förvaltningsområde för samtliga fem samiska språk likväl som för finska och meänkieli. Äldreförvaltningen ser vikten av samiska språkens revitalisering i minoritetslagens anda. En del av handlingsprogrammets förslag kan särskilt gynna äldreomsorg på samiska och underlätta för kommuners minoritetsarbete överlag.

Handlingsprogrammet föreslår insatser för att säkerställa tillgång till utbildning i samiska för personer i vuxenyrkesutbildning inom omsorgsyrken bland annat inom äldreomsorgen och för tolkar och översättare. Äldreförvaltningen ser positivt på språkutbildningar kopplade till omsorgsyrken som ett led i att säkerställa tillgången till samisktalande äldreomsorgspersonal. Äldreförvaltningen vill särskilt framhålla att brist på personal med adekvat språkkompetens kan bli ett reellt hinder för de äldres rätt att få äldreomsorg på samiska och för kommuners skyldighet att anordna äldreomsorg på samiska. Äldreförvaltningen ser också ett behov av översättare och tolkar bland annat inom äldreomsorgens myndighetsutövning. Även förslagen om kartläggning av äldre samers språkliga behov kan ge viktigt underlag för äldreomsorgens insatser framöver.

Äldreförvaltningen delar Sametingets syn om att det finns behov av ökad kunskap om samernas rättigheter hos majoritetsbefolkningen, inte minst hos de anställda inom offentlig sektor. Äldreförvaltningen instämmer även i Sametingets förslag om att formuleringen om rätten till äldreomsorg "helt eller till väsentlig del" skulle behöva förtydligas. Äldreförvaltningen ser fördelar med lättillgänglig information om samernas rättigheter och förtydliganden om kommunernas skyldigheter.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2021 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning har utifrån den egna kompetensen inga synpunkter att lämna på det föreslagna handlingsprogrammet för bevarande av de samiska språken.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2021 att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Flertalet av de förslag till åtgärder som föreslås i handlingsprogrammet berör inte stadsdelsnämndens och stadsdelsförvaltningens uppdrag direkt varför förvaltningen huvudsakligen kommenterar de delar av handlingsprogrammet som berör eller bedöms få konsekvenser för stadsdelsnämndens uppdrag.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i skrivningarna om att kunskapsnivån om minoriteter och minoritetsspråken behöver öka. Förvaltningen välkomnar därför ett samlat informationsmaterial och webbutbildning kring området.

Många av åtgärdsförslagen i programmet är riktade mot verksamheter som berör barn och unga. Dessa åtgärder ger förutsättningar för att förvaltningen ska driva sina uppdrag inom området.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga invändningar mot förslaget till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed (V) enligt följande.

Vi har alltid prioriterat frågan om att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter. Vi har ständigt lyft språkets och kulturens betydelse för dessa grupper eftersom att vi anser att politiken har en viktig roll i att bevaka urfolks och de nationella minoriteternas intressen, något vi därför också initierade under vår mandatperiod genom att driva viktiga processer om att exempelvis besluta att staden ska bli förvaltningskommun för samiska och meänkieli. Därför ställer vi oss positiva till Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken.

Vi vill också betona vikten av att behålla långsiktiga relationer. För att staden ska kunna bibehålla dessa kontakter är det viktigt med regelbunden dialog. Men det är också lika viktigt att prioritera rekrytering, då det behövs fler förebilder och personer inom våra kommunala förvaltningar som kan språken och som har relevant kunskap och insikt i samernas språk och kultur. Detta anser vi vara viktigt för att kunna fortsätta bedriva arbetet med att skydda och främja de samiska språken.

Vi anser dessutom att språkstöd bör inkludera samiska eftersom det är ytterst viktigt att ha satsningar som både uppmuntrar och möjliggör språkutveckling i tidig ålder på såväl kommunal som nationell nivå.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) enligt följande.

Vi ser positivt på förvaltningens svar om att det finns goda möjligheter att utveckla och driva igenom fler av Sametingets åt-gärdsförslag för att bevara de samiska språken. Vår prioritering är alltid utgå från, och bevaka, de nationella minoriteternas intressen och önskemål både för att kunna säkerställa deras rättigheter och för att främja språkens status.

Därför anser vi också att det inte bör vara en kostnadsfråga som stoppar vårdnadshavares önskemål om att deras barn ska få plats i förskola som bedrivs på samiska. Vi vet att det är av stor vikt att redan i tidigt ålder ge barn möjlighet att utveckla och bevara sitt språk och sin kulturella identitet. Som Sametinget också har hän-visat till i förslaget är det också enligt FN-konventionen om barns rättigheter (*artikel 30, Lag 2018:1 197*) lag på att barn som tillhör urfolk har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion. Med det som bakgrund bör det snarare läggas större fokus att informera berörda familjer om att möjligheten finns så att fler kan söka till exempelvis samisk förskola, oavsett vart barnet är bosatt och vilka kostnader det skulle innebära eftersom det är en lagstadgad rättighet.